

Representantforslag 55 S

(2009–2010)

fra stortingsrepresentantene Siv Jensen og Per-Willy Amundsen

Dokument 8:55 S (2009–2010)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen og Per-Willy Amundsen om helsetilbud til illegale innvandrere

Til Stortinget

Bakgrunn

Det oppholder seg til enhver tid mennesker i Norge uten lovlig opphold. Det er ingen som med sikkerhet kan fastslå hvor mange personer det gjelder, men Statistisk sentralbyrå (SSB) anslår at antallet er et sted mellom 10 000 og 32 000 illegale innvandrere. I Europa anslås antallet å være et sted mellom 5–6 millioner personer (Røde Kors). Av disse antas to tredeler å være tidligere asylsøkere. De øvrige antas å være personer som aldri har søkt asyl. Sammenlikninger med andre europeiske land viser at det heller ikke er usannsynlig for Norge.

Tall fra Utlendingsdirektoratet (UDI) viser at over 22 000 asylsøkere er forsvunnet fra norske asylmottak de siste årene, uten at myndighetene kjenner deres nye adresse.

Personer uten lovlig opphold i Norge har få muligheter til å livnære seg selv. Alternativene er bistand fra venner og kjente, svart arbeid eller annen kriminell virksomhet.

Statens rolle

Enhver asylsøker som er gitt avslag på sin asylsøknad, har fått det etter en grundig saksbehandling gjentatte ganger i utlendingsforvaltningen. Gjeldende lovverk gir ikke disse personene grunnlag for opphold i Norge. Andre antas å være personer som ikke har fremlagt asylsøknad eller gitt annen oppholdstil-

latelse, og dermed også oppholder seg ulovlig i landet.

Regjeringens asyl- og innvandringspolitikk

Bakgrunnen for et endelig avslag på en søknad om oppholdstillatelse er en grundig helhetsvurdering av alle forhold av betydning for søknaden. Dette gjelder internasjonale lover og forpliktelser, men også nasjonalpolitiske forhold, gjeldende norsk lov og politiske prioriteringer hos den til enhver tid sittende regjering og flertall i Stortinget.

Både dagens og tidligere regjeringer har gitt signaler om at det er ønskelig å sette i verk tiltak som bidrar til å redusere antallet grunnløse asylsøkere, men også raskere få returnert de som har fått endelig avslag.

Asylinstituttet må ivaretas

Alle partier er opptatt av å ivareta asylinstituttet. Enhver som har krav på beskyttelse, skal få det. Dette forslaget omhandler imidlertid mennesker som har fått endelig avslag på sin søknad om opphold, eller de som aldri har fremmet en slik søknad og derfor ikke kan antas å ha et behov for beskyttelse.

Forslagsstillerne mener det er svært viktig å sette makt bak et endelig vedtak for å sikre en allmenn oppfattelse av at asylinstituttet fungerer etter hensikten.

Forslagsstillerne mener et vedvarende stort antall illegale innvandrere bidrar til å svekke asylinstituttet og den nødvendige tillit i befolkningen til myndighetene. Et endelig avslag på søknad om opphold må følges opp gjennom gode rutiner for oppfølging og rask uttransportering hvis ikke vedkommende returnerer frivillig.

Organisasjoner vil tilby humanitære og helserelevante tiltak overfor illegale migranter

Forslagsstillerne er kjent med at flere organisasjoner i dag tilbyr, eller ønsker å tilby, humanitær og helserelevanter hjelp til utlendinger uten lovlig opphold, utover lovens minstekrav om rett til øyeblikkelig hjelp.

Likeledes har forslagsstillerne registrert at enkelte politiske partier nå har tatt til orde for at staten skal erkjenne et ansvar for å yte slik hjelp. Forslagsstillerne vil advare sterkt mot å imøtekomme et slikt forslag, av flere grunner. Forslagsstillerne mener det vil være svært uheldig å legge til rette for slik bistand og mener det åpenbart vil svekke norske myndigheters troverdighet når de samme myndigheter allerede har definert disse personene som ulovlige innvandrere i Norge. Et forbud mot å gi slik utvidet hjelp vil sikre at staten ikke bidrar til å legitimere tiltak som er egnet til å forlenge utlendingens ulovlige opphold i landet.

Rapporteringsplikt av illegale innvandrere

Gjeldende utlendingslov pålegger enhver utlending selv å melde fra til politiet om bosted under saksbehandlingstiden for sin søknad om oppholdstillatelse, men og etter avslag på søknad frem til utlendingen har forlatt riket, jf. utlendingsloven § 19.

Erfaringen er dessverre at mange av utlendingene uten oppholdstillatelse går i skjul for myndighetene, ved ikke å oppgi bosted til politiet slik utlendingsloven krever, for å unngå tvangsutsendelse. Forslagsstillerne mener det nå er på tide å innføre nye tiltak som gjør politiets rolle i håndhevelsen av et endelig avslag enklere.

I utlendingsloven § 20 legges det videre opp til at det gjennom forskrift kan pålegges ulike institusjoner og virksomheter meldeplikt til politiet når de har utlendinger hos seg. Meldeplikten er blant annet definert til å gjelde de som tar en utlending i arbeid, ved innlosjering på hotell, leirplass eller liknende.

Forslagsstillerne vil hevde at organisasjoner som gir helserelevanter hjelp til utlendinger uten lovlig opphold, uten samtidig å melde fra til politiet, bidrar til å forlenge deres opphold og derfor må ilegges slik meldeplikt.

En klar meldeplikt vil bidra til å lette arbeidet til politiet, men også sikre at illegale innvandrere raskere blir tatt hånd om og kan uttransporteres om de ikke returnerer frivillig.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g :

I

Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag for å sikre at tilbud om humanitær eller helserelevanter hjelp, utover øyeblikkelig eller akutt hjelp, til personer med ulovlig opphold blir forbudt ved lov.

II

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innføre meldeplikt til politiet for enhver organisasjon og ethvert foretak som har befattning med en utlending som kan antas å oppholde seg illegalt i riket.

9. februar 2010